

ES PILIEČIŲ TEISĖS ŠKOTIJOJE

ES Piliečiai ir Jūsų Teisė Studijuoti

Šiame informaciniame biuletenyje pateikiama trumpa santrauka apie jus, kaip **ES piliečio**, teisę studijuoti Škotijoje. Šiame informaciniame biuletenyje teigiama, kad "ES piliečius" sudaro ES valstybių narių piliečiai, taip pat EEE valstybių (Norvegijos, Islandijos ir Lichtenšteino) ir Šveicarijos piliečiai.

Šiame informaciniame biuletenyje taip pat pateikiama informacija apie teises jūsų **šeimos narių**, kurie patys nėra ES piliečiai, ir kurių teisė gyventi Jungtinėje Karalystėje įgijama iš jų santykių su ES piliečiu.¹

Po JK išstojimo iš Europos Sąjungos (Brexit) ES piliečių teisės Škotijoje pasikeitė keliais svarbiais aspektais.

ES piliečiai ir jų šeimos nariai, gyvenę Jungtinėje Karalystėje 2020 m. gruodžio 31 d. ir norintys pasilikti Škotijoje, turėjo būti pateikę paraišką dėl **Settled Status** [Nuolatinio Gyventojų Statuso] (neterminuoto leidimo pasilikti) arba **Pre-Settled Status** [Nenuolatinio Gyventojų Statuso] (ribojamo leidimo pasilikti 5 metus) į „EU Settlement Scheme“ (EUSS) [ES Apgyvendinimo Schemą] (ESSS) iki 2021 m. birželio 30 d. Airijos piliečiams ir kitiems asmenims, turintiems neterminuotą leidimą pasilikti, kreiptis nereikėjo. ES piliečiai ir jų šeimos nariai, kurie nesikreipė į ESSS iki 2021 m. birželio 30 d., neturi teisės pasilikti Jungtinėje Karalystėje po 2021 m. liepos 1 d. ir turėtų kreiptis skubios teisinės pagalbos, jei nori pasilikti Škotijoje.

ES piliečiai, atvykę pirmą kartą į Jungtinę Karalystę 2021 m. sausio 1 d. ar vėliau, negali kreiptis dėl Nuolatinio Gyventojų Statuso ar Nenuolatinio Gyventojų Statuso. Šie asmenys gali atvykti kaip **Trumpalaikiai Lankytojai**. Norint pasilikti ilgesniam nei 6 mėnesių laikotarpiui (trumpalaikiam vizitui), privaloma kreiptis dėl **Ilgalaikės Vizos** (pavyzdžiui, studijuoti, dirbti arba prisijungti prie šeimos nario).

ES piliečių šeimos nariai, kurie nėra ES piliečiai, gali atvykti į Jungtinę Karalystę tik po 2021 m. sausio 1 d. ir, jei turi ESSS šeimos leidimą, JK išduotą EEE šeimos leidimą arba JK išduotą biometrines gyvenamosios vietos kortelę.

Ar turiu teisę studijuoti Škotijoje?

Pradinės ir Vidurinės Mokyklos

Visi ES Piliečiai

Visi Škotijoje gyvenantys mokyklinio amžiaus vaikai (dažniausiai nuo 4.5 iki 16 metų amžiaus) turi teisę į išsilavinimą.

Tėvai yra atsakingi už tai, kad jų vaikai būtų ugdomi. Jie paprastai tai vykdo leisdami savo vaiką į mokyklą. Kiekvienas vaikas turi teisę į nemokamą vietą pradinėje ar vidurinėje mokykloje. Kai kurie tėvai nusprendžia leisti savo vaiką į nepriklausomą mokyklą arba ugdyti juos namuose.

Mokyklos yra valdomos vietinių savivaldybių. Jei turite klausimų apie jūsų vaiko teisę į nemokamą vietą vietinėje mokykloje, kreipkitės patarimo ir informacijos į savo vietinę savivaldybę.

Aukštesnysis ir Aukštasis Išsilavinimas

ES Piliečiai, turintys Nuolatinio Gyventojų ar Nenuolatinio Gyventojų Statusą (arba kurie kreipėsi į ESSS iki 2021 m. birželio 30 d.)

Jūs turite teisę studijuoti bet kurioje Škotijos akademinėje įstaigoje.

1. "Šeimos nariais" gali būti laikomi: jūsų sutuoktinis ar civilinis partneris, jūsų vaikai, anūakai ir provaikaičiai iki 21 metų amžiaus, jūsų išlaikomi tėvai, seneliai ir proseneliai, kai kurie nesusituokę partneriai ir kiti išlaikomi giminaičiai. (Išdavus "Home Office" [Namų Biurui] "išplėstinės šeimos nario" registracijos pažymėjimą).

ES Piliečiai ir Jūsų Teisė Studijuoti

ES piliečiai, turintys Nuolatinio Gyventojų Statusą, turi teisę studijuoti Škotijoje neribotą laiką.

ES piliečiai, turintys Nenuolatinio Gyventojų Statusą, turi teisę studijuoti Škotijoje, kol baigsis jų statusas.

Jei pateikėte paraišką į ESSS iki 2021 m. birželio 30 d. ir laukiate sprendimo, jūs taip pat išlaikote teisę likti dirbti ir studijuoti tol, kol jums bus suteiktas Nuolatinio Gyventojų ar Nenuolatinio Gyventojų Statusas (arba tol, kol nebegalėsite pateikti apeliacinio skundo dėl jūsų paraiškos atmetimo).

ES Piliečiai, atvykę 2021 m. sausio 1 d. ar vėliau

Trumpalaikiai Lankytojai

ES piliečiams, atvykstantiems kaip Trumpalaikiai Lankytojai, yra leidžiama lankyti trumpus studijų kursus arba dalyvauti akademinuose tyrimuose, jei tai trunka ne ilgiau kaip šešis mėnesius. Jums nereikia kreiptis dėl vizos prieš atvykstant, bet jūs privalote pateikti įrodymą, kad turite pakankamai lėšų save išlaikyti studijų Jungtinėje Karalystėje metu. Jums neleidžiama:

- ▶ Dirbti apmokamą ar neapmokamą darbą JK įmonėje
- ▶ Dirbti kaip savarankiškai dirbantis asmuo
- ▶ Atlikti darbo praktiką ar stažuotę

Asmenys turintys Ilgalaikias Vizas

ES piliečiai ir jų šeimos nariai, norintys studijuoti ilgiau nei šešis mėnesius, turi kreiptis dėl Ilgalaikės Vazos. Daugeliu atveju, jei ji bus suteikta, jūs turėsite teisę gyventi ir studijuoti Jungtinėje Karalystėje (paprastai pabaigiant konkretų kursą ar kvalifikaciją konkrečioje akademinėje institucijoje). Norint pakeisti akademinę instituciją, jūsų kursą ar kvalifikaciją, jums gali prireikti pakeisti vizos sąlygas arba iš naujo kreiptis dėl Ilgalaikės Vazos.

Kiek man kainuos studijuoti čia? Ar galiu gauti studentų paskolas?

Jums gali būti suteikta teisė studijuoti aukštesniojo ar aukštojo mokslo lygiu Škotijoje. Tačiau apsvastykite, ar galite finansiškai sau leisti pradėti studijuoti čia ir tęsti studijas toliau. Tai gali priklausyti nuo to, ar jūs turite teisę į "home fees" [namų mokesčių] statusą (nemokamą išsilavinimą) ir (arba) studentų paskolų schemas.

“Home Fees Status” [Namų Mokesčių Statusas]

Norėdami gauti "namų mokesčių" statusą (nemokamą mokslą) aukštesniajame ar aukštajame moksle, jūs privalote būti:

- ▶ ES valstybės narės pilietis ir
- ▶ Pragyvenęs Europos Sąjungoje 3 metus prieš pat pradėdamas jūsų studijas

Studentai pradėdantys studijas 2020 – 2021 mokslo metais (ar anksčiau)

ES valstybių narių piliečiai, kurie įstojo į bakalauro studijas Škotijoje 2020 – 2021 m. ar anksčiau, viso jų kurso metu galės naudotis „namų mokesčių“ statusu (nemokamu mokslu). Tai taip pat bus taikoma kai kuriems EEE piliečiams.

Studentai pradėdantys studijas 2021 – 2022 mokslo metais (ar vėliau)

Tik tie ES valstybių narių piliečiai, kurie Jungtinėje Karalystėje turi Nuolatinio Gyventojų Statusą arba Nenuolatinio Gyventojų Statusą, ir toliau galės gauti namų mokesčių statusą. Tai taip pat bus taikoma EEE piliečiams, atitinkantiems gyvenamosios vietos sąlygas.

ES Piliečiai ir Jūsų Teisė Studijuoti

SAAS Studentų Parama

Kai kurie ES valstybių narių piliečiai, studijuojantys aukštojo mokslo kursą, gali gauti paramą studentams iš "SAAS" [Studentų Apdovanojimo Agentūros Škotijoje]. Norėdami gauti daugiau informacijos, apsilankykite www.saas.gov.uk

Kaip aš galiu įrodyti savo teisę?

Pradinės ir Vidurinės Mokyklos

Paprastai vaikams yra suteikiama vieta vietinėje mokykloje. Jūs galite užregistruoti savo vaiką į pradinę ar vidurinę mokyklą pateikdami prašymą vietinei savivaldybei. Jūs privalote pateikti savo vaiko asmens tapatybės ir jūsų gyvenamosios vietos įrodymą.

Aukštesnysis ir Aukštasis Išsilavinimas

Nuo 2021 m. Liepos 1 d. jūs privalote pateikti įrodymą, kad turite Nuolatinio Gyventojų ar Nenuolatinio Gyventojų Statusą arba kitos formos suteiktą leidimą pasilikti šalyje (pvz., Ilgalaike Vizą), kad galėtumėte įrodyti savo teisę pasilikti ir toliau tęsti studijas Škotijoje.

Jeigu iki 2021 m. Birželio 30 d. pateikėte galiojančią paraišką pagal ESSS (ES Apgyvendinimo Schema), tačiau jūsų paraiška dar nėra nuspręsta, taip pat galite pateikti savo paraišką kaip savo teisės pasilikti ir tęsti studijas Škotijoje įrodymą.

Norint atitikti nustatytus tinkamumo kriterijus ir įgyti "namų mokesčių" statusą bei gauti studentų paskolas, jums gali reikėti pateikti gyvenamosios vietos įrodymą.

Kur galiu gauti daugiau pagalbos ar konsultacijos?

Jeigu turite klausimų apie jūsų teisę studijuoti Škotijoje, jūsų tinkamumą studentų paskoloms, arba, jei manote, kad buvote diskriminuojami suteikiant galimybę mokytis, galite kreiptis pagalbos ir konsultacijos čia:

Pradinis ir Vidurinis Išsilavinimas:

- ▶ **Parentzone Scotland [Tėvų Zona Škotijoje]**
Pasirenkant Mokyklą:
<https://education.gov.scot/parentzone/my-school/choosing-a-school/local-state-school/>
- ▶ **Scottish Government [Škotijos Vyriausybė]**
Jūsų Vaiko Registracija į Mokyklą:
<https://www.mygov.scot/register-your-child-for-a-school/>
- ▶ **Citizens Advice Scotland [Piliečių Patarimai Škotijoje]:**
<https://www.citizensadvice.org.uk/scotland/family/education/school-and-pre-school-education-s/education-choices-from-5-to-16-s/>

Aukštesnysis ir Aukštasis Mokslas:

- ▶ Pasirinkta Kolegija ar Universitetas, kuriame norite studijuoti
- ▶ **UKCISA Scotland [Jungtinės Karalystės Tarptautinių Studentų Reikalų Taryba Škotijoje]:**
<https://www.ukcisa.org.uk/information--advice/fees-and-money/scotland-fee-status>
- ▶ **Student Awards Agency for Scotland (SAAS) [Studentų Apdovanojimo Agentūra Škotijoje]**
Gairės dėl Rezidencijos:
<https://www.saas.gov.uk/need-to-know/brexit>
- ▶ **Scottish Government [Škotijos Vyriausybė]**
Brexitas ir Išsilavinimas:
<https://www.mygov.scot/education-eu-citizens>

Paskutinį kartą atnaujinta 2021 m. Liepos 1 d.